

Zagrożenia wewnętrzne

Szkoła Podstawowa im. św. Jadwigi Królowej Polski w Lisiej Górze.

1.

I. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU AGRESYWNEGO ZACHOWANIA UCZNIA W SZKOLE

Zadanie	Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego w szkole na wypadek wystąpienia na terenie szkoły zachowań agresywnych tj. agresji fizycznej i agresji słownej ucznia wobec ucznia lub nauczyciela.
Osoby odpowiedzialne	Procedura postępowania jest uruchamiana przez osobę, która zauważyła przedmiotowe zachowanie lub której je zgłoszono. O stopniu zaawansowania procedury i podejmowanych w niej krokach decyduje: dyrektor placówki, a w przypadku jego nieobecności wicedyrektor lub pedagog szkolny.
Sposób postępowania	A) Agresja fizyczna 1. Należy bezzwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska. Obowiązkiem każdego pracownika szkoły, który zaobserwował atak agresji fizycznej lub został o nim poinformowany jest przerwanie tego zachowania. Pracownik szkoły powinien w sposób stanowczy i zdecydowany przekazać uczestnikom agresji, że nie wyraża zgody na takie zachowanie. Należy mówić dobitnie, głośno, stanowczo, używać krótkich komunikatów. W razie potrzeby należy zadbać o uniemożliwienie dalszego kontaktu między uczniami. 2. Należy powiadomić pielęgniarkę szkolną, (jeśli jest obecna w szkole), pedagoga/psychologa i dyrektora szkoły oraz powiadomić wychowawcę oraz rodziców (opiekunów prawnych) agresora i ofiary. Jeżeli wymaga tego sytuacja, rodziców (opiekunów prawnych) agresora należy zobowiązać do zabrania dziecka do domu. 3. W przypadku zagrożenia życia (stan nieprzytomny) - pielęgniarka, pedagog/psycholog lub dyrektor szkoły wzywa natychmiast karetkę pogotowia, nawet bez uzyskania zgody rodziców (opiekunów prawnych). 4. Opiekę nad uczniem podczas udzielania pomocy medycznej, ale bez możliwości udzielenia zgody na operację, sprawuje osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły. 5. Decyzję o dalszym leczeniu dziecka podejmują rodzice (opiekunowie prawni) poszkodowanego. 6. Pedagog szkolny/psycholog szkolny i wychowawcy klas przeprowadzają rozmowy z rodzicami (opiekunami prawnymi) obydwu stron oraz ze sprawcą i ofiarą. Z rozmów sporządzają notatkę. 7. Pedagog/psycholog szkolny powinien udzielić wsparcia ofierze przemocy, wskazać, jak należy rodzić sobie w kontaktach z innymi.

	8. W przypadku agresji fizycznej poczucia bezpieczeństwa i wsparcia wymagają również świadkowie ataku. Należy przeprowadzić rozmowę ze świadkami przemocy, wyjaśnić im pojęcie agresji, przypomnieć normy i zasady reagowania na przemoc, ustalić działania w podobnych przypadkach. 9. W przypadku wszczynania kolejnych ataków przez agresora, z widocznymi skutkami pobicia - szkoła kieruje sprawę na Policję, od postępowania, której zależą dalsze losy sprawcy przemocy. Wobec agresora stosuje się konsekwencje przewidziane w statucie i/lub regulaminie szkoły. B) Agresja słowna 1. Należy bezzwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska 2. Należy powiadomić wychowawcę klasy i/lub dyrektora, pedagoga/psychologa. 3. Wychowawca (pedagog lub psycholog) przeprowadza rozmowę z uczniem mającą na celu wyjaśnienie okoliczności zdarzenia. Rozmowę z ofiarą i agresorem należy przeprowadzić osobno. 4. Wychowawca (pedagog/psycholog) przeprowadza rozmowę ze sprawcą i ofiarą w celu ustalenia okoliczności zdarzenia, ustala wraz ze sprawcą formę zadośćuczynienia. 5. O zaistniałym zdarzeniu należy poinformować rodziców/opiekunów prawnych uczestników zdarzenia. 6. Pedagog/psycholog szkolny powinien udzielić wsparcia ofierze przemocy, wskazać, jak należy rodzić sobie w kontaktach z innymi. 7. W poważnych przypadkach np. uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa ściganego na wniosek poszkodowanego powiadamiana jest Policja. Wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne stosuje się konsekwencje przewidziane w statucie lub regulaminie szkoły.
--	---

II. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU PRZEMOCY WOBEC UCZNIA

Zadanie	Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego w szkole na wypadek zaobserwowania przemocy stosowanej wobec ucznia lub nauczyciela, pracownika szkoły.
Podstawy do uruchomienia procedury	Procedura postępowania jest uruchamiana przez osobę, która zauważyła przedmiotowe zachowanie lub której je zgłoszono. O stopniu zaawansowania procedury i podejmowanych w niej krokach decyduje: dyrektor placówki, a w przypadku jego nieobecności wicedyrektor lub pedagog szkolny. W przypadku wystąpienia uszkodzenia ciała lub konieczności udzielenia pomocy lekarskiej szkoła wzywa karetkę pogotowia bądź konsultuje stan dziecka z pielęgniarką szkolną. Sporządza notatkę służbową i informuje dyrektora szkoły. Następnie zostają wdrożone poniższe kroki.

Osoby odpowiedzialne	Procedura postępowania jest uruchamiana przez osobę, która zauważyła przedmiotowe zachowanie lub której je zgłoszono. O stopniu zaawansowania procedury i podejmowanych w niej krokach decyduje: dyrektor placówki, a w przypadku jego nieobecności wicedyrektor lub pedagog szkolny.
Sposób postępowania	Jeśli sprawcą jest rówieśnik: Poniżej 13 roku życia: • Jeśli sprawca ma mniej niż 13 lat wychowawca lub pedagog szkolny/psycholog przeprowadza rozmowy z osobami uwikłanymi w przemoc (ze sprawcą, świadkiem, ofiarą) • Rozmowa z rodzicami/opiekunami ucznia (poinformowanie o zaistniałej sytuacji, ustalenie planu pracy z dziećmi i rodzicami, spisanie kontraktu z rodzicami/opiekunami) • Wyeliminowanie zachowań niepożądanych • Wdrożenie zaplanowanych działań oraz monitoring sytuacji • Zakończenie działań i monitorowanie sytuacji w przypadku osiągnięcia pożądanego skutku • W przypadku nieosiągnięcia pożądanego skutku, braku współpracy ze strony rodziców oraz przejawiania przez ucznia demoralizacji następuje złożenie wniosku do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka i rodziny. Pomiędzy 13 a 17 rokiem życia: • Jeśli sprawca dopuścił się czynu karalnego dyrektor zgłasza sprawę na policję lub do sądu rodzinnego, • Jeśli sprawca nie dopuścił się czynu karalnego szkoła postępuje analogicznie jak w przypadku ucznia poniżej 13 roku życia Powyżej 17 roku życia: • Jeśli sprawca dopuścił się czynu karalnego dyrektor placówki składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury • Jeśli sprawca nie dopuścił się czynu karalnego szkoła postępuje analogicznie jak w przypadku ucznia poniżej 13 roku życia Jeśli sprawcą jest osoba ze środowiska rodzinnego: Kiedy zachodzi potrzeba umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej szkoła kontaktuje się z sądem rodzinnym lub z policją • W przypadku przemocy fizycznej, psychicznej wobec dziecka lub kiedy dziecko jest świadkiem przemocy – A) rozmowa z dzieckiem; B) rozmowa z rodzicem/opiekunem prawnym (w przypadku przemocy w rodzinie z rodzicem niekrzywdzącym); C) uruchomienie procedury Niebieskiej Karty; D) w przypadku niewłaściwego wykonywania władzy rodzicielskiej złożenie (równoległe lub niezależnie) wniosku do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny;

	E) zakończenie działań i monitorowanie sytuacji. - W przypadku zagrożenia dobra dziecka (zaniedbanie fizyczne, psychiczne, konflikty okołorozwodowe zagrażające dobru dziecka, niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka, zaniedbanie, rodzic nadużywający substancji psychoaktywnych) - A) Rozmowa z dzieckiem; B) Rozmowa z rodzicem; C) Wdrożenie zaplanowanych działań i monitoring sytuacji; D) W przypadku braku współpracy ze strony rodziców szkoła składa wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny. - W przypadku podejrzenia przestępstwa popełnionego na szkodę dziecka – A) Dyrektor szkoły składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury; B) Szkoła wdraża zaplanowanie działania i monitoruje sytuację; C) W przypadku braku współpracy ze strony rodziców szkoła składa wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny. Jeśli sprawcą jest pracownik: - W przypadku negatywnego zachowania pracownika szkoły (ośmieszanie, dyskryminowanie, nierówne traktowanie) A) dyrektor szkoły przeprowadza osobne rozmowy z pracownikiem, z uczniem i jego rodzicami; B) Wdrożenie zaplanowanych działań i monitoring sytuacji; C) Jeśli zaplanowane działania nie przynoszą efektu dyrektor szkoły podejmuje w stosunku do osoby krzywdzącej ucznia działania wynikające z Karty Nauczyciela oraz kodeksu pracy; - W przypadku podejrzenia przestępstwa popełnionego na szkodę ucznia A) Dyrektor szkoły prowadzi osobne rozmowy z uczniem i jego rodzicami oraz pracownikiem szkoły; B) Dyrektor placówki składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury; C) Wdrożenie zaplanowanych działań i monitoring sytuacji; D) Jeśli zaplanowane działania nie przynoszą efektu dyrektor szkoły podejmuje w stosunku do osoby krzywdzącej ucznia działania wynikające z Karty Nauczyciela oraz kodeksu pracy.
--	--

III. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZNALEZIENIA W SZKOLE SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

Zadanie	Zapewnienie zdrowia i bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego uczniów przebywających w szkole/placówce w sytuacji zagrożeń wewnętrznych związanych z rozprowadzaniem niebezpiecznych
---------	--

	smrodków odurzających oraz odurzeniem alkoholem, narkotykami lub „dopalaczami”.
Osoby odpowiedzialne	Dyrektor szkoły, wychowawcy, pedagog szkolny/psycholog szkolny
Podstawy uruchomienia procedury	Wystąpienie zagrożenia: (1) rozpowszechnianiem środków odurzających (narkotyków, dopalaczy) lub alkoholu,
Sposób postępowania	1. W przypadku znalezienia podejrzonej substancji odurzającej na terenie szkoły, należy: • Zachować szczególne środki ostrożności, • Zabezpieczyć substancję przed dostępem do niej uczniów oraz ewentualnym jej zniszczeniem, ◦ powiadomić dyrektora szkoły, który powiadamia Policję ◦ ustalić, (jeżeli to możliwe), do kogo znaleziona substancja należy, ◦ przekazać Policji zabezpieczoną substancję oraz informację o zaistniałej sytuacji ◦ opracować i prowadzić projekty edukacyjne dotyczące wyżej wymienionej problematyki.
	1. W przypadku podejrzenia ucznia o posiadanie środków odurzających należy: • odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie, • powiadomić pedagoga/psychologa szkolnego, • powiadomić dyrektora szkoły, dyrektor powiadamia Policję, • zażądać od ucznia w obecności innej osoby/pedagoga przekazania posiadanej substancji, • zażądać od ucznia pokazania zawartości plecaka oraz zawartości kieszeni, • powiadomić rodziców/prawnych opiekunów ucznia, • poinformować rodziców o obowiązujących procedurach w szkole/placówce, • przeprowadzić z uczniem w obecności rodziców / opiekunów prawnych dziecka rozmowę o złamaniu obowiązującego prawa szkolnego. W dalszej kolejności należy objąć ucznia działaniami profilaktycznymi lub wychowawczymi. Wsparcia należy udzielić również rodzicom/opiekunom prawnym ucznia, • podjąć wraz z rodzicami działania profilaktyczne w zakresie posiadania i rozprowadzania środków odurzających.
	1. W przypadku rozpoznania stanu odurzenia ucznia alkoholem: • powiadomić wychowawcę klasy ucznia, • odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie, • powiadomić pedagoga/psychologa szkolnego, • przekazać ucznia pod opiekę pielęgniarki/pedagoga szkolnego,

	• powiadomić dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji, • powiadomić rodziców ucznia z prośbą o przybycie do szkoły/placówki, • poinformować rodziców o obowiązującej w szkole procedurze postępowania. W dalszej kolejności należy objąć ucznia działaniami profilaktycznymi lub wychowawczymi. Wsparcia należy udzielić również rodzicom/opiekunom prawnym ucznia, • przeprowadzić rozmowę z rodzicami wskazując argumenty dla zagrożenia zdrowia, wskazać działania, instytucje mogące służyć pomocą w zaistniałej sytuacji. • powiadomić właściwe instytucje zajmujące się zdrowiem ucznia.
	1. W przypadku rozpoznania stanu odurzenia ucznia narkotykami: • przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy, • poinformować pielęgniarkę/pedagoga szkolnego, • w momencie rozpoznania odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie, • przekazać ucznia pod opiekę pielęgniarki/pedagoga szkolnego, • poinformować dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji, • wezwać karetkę pogotowia ratunkowego • wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia, • przekazać rodzicom informację o obowiązującej procedurze postępowania, • przeprowadzić rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, • zobowiązać rodziców do pomocy dziecku w odstąpieniu od odurzania się, wskazać działania, instytucje mogące służyć pomocą w zaistniałej sytuacji, • opracować działania profilaktyczne lub wychowawcze pracy z dzieckiem, • wdrożyć program wychowawczo-profilaktyczny, monitorować i ewaluować efekty, • powiadomić właściwe instytucje zajmujące się zdrowiem ucznia.
	1. W przypadku rozpoznania stanu odurzenia ucznia „dopalaczami”: • przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy • w momencie rozpoznania odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie • poinformować pedagoga/psychologa szkolnego • przekazać ucznia pod opiekę pielęgniarki/pedagoga szkolnego • poinformować dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji • wezwać karetkę pogotowia ratunkowego • wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia • przekazać rodzicom informację o obowiązującej procedurze postępowania • przeprowadzić rozmowę z rodzicami oraz z uczniem w ich obecności lub indywidualnie w celu wyciszenia emocji • udzielić pomocy i zobowiązać rodziców do pomocy dziecku w odstąpieniu od odurzania się

	• opracować działania profilaktyczne lub wychowawcze pracy z dzieckiem • wdrożyć program wychowawczo-profilaktyczny. Monitorować i ewaluować efekty • powiadomić właściwe instytucje zajmujące się zdrowiem ucznia.
	1. W przypadku odmowy współpracy przez rodziców: • szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny lub Policję • powiadomione instytucje wdrażają obowiązujące procedury postępowania • szkoła współpracuje z instytucjami w zakresie pomocy i wsparcia ucznia • szkoła udziela informacji i przekazuje dotychczasowe sposoby postępowania z uczniem • szkoła współpracuje z Ośrodkiem Wychowawczym, w którym umieszczono ucznia • szkoła monitoruje ucznia do czasu osiągnięcia przez niego pełnoletności.

IV. POSTĘPOWANIE W SYTUACJI WYPADKU UCZNIA W SZKOLE

Zadanie	Zapewnienie profesjonalnych działań pracowników szkoły gwarantujących poszkodowanemu w wypadku w szkole uczniowi należytą opiekę i niezbędną pomoc.
Osoby odpowiedzialne	Dyrektor lub wicedyrektor szkoły. W przypadku ich nieobecności – osoba upoważniona przez nich.
Sposób postępowania	Wypadek ucznia jest to nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w czasie pozostawania ucznia pod opieką szkoły: na terenie szkoły lub poza jej terenem (w trakcie wycieczki lub wyjścia pod opieką nauczycieli).
	1. Udzielenie pierwszej pomocy przedmedycznej poszkodowanemu Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy. Udzielenie pierwszej pomocy w wypadkach jest prawnym obowiązkiem każdego pracownika szkoły. Jej nieudzielenie, szczególnie w odniesieniu do osoby odpowiedzialnej za bezpieczeństwo ucznia, skutkuje sankcją karną. W sytuacji wypadku ucznia, nauczyciel przerywa lekcję, wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów. Pracownik zobowiązany jest do niezwłocznego powiadomienia dyrektora szkoły o sytuacji. 2. Obowiązek powiadamiania i zabezpieczenia miejsca zdarzenia

O każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie: rodziców (opiekunów) poszkodowanego, pracownika szkoły odpowiedzialnego za bezpieczeństwo i higienę pracy, społecznego inspektora pracy, organ prowadzący szkołę lub placówkę oraz radę rodziców.

O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia się niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego. Zawiadomień dokonuje dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik szkoły. Fakt ten powiadamiający dokumentuje wpisem w dzienniku zajęć podając datę i godzinę powiadomienia rodziców / opiekunów prawnych ucznia o wypadku. Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń – np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, powiadamiający o zdarzeniu ustala z nim: potrzebę wezwania pogotowia ratunkowego lub potrzebę wcześniejszego przyjścia rodzica i godzinę odbioru dziecka ze szkoły w dniu zdarzenia. Informację o powyższych ustaleniach powiadamiający zamieszcza również w dzienniku zajęć.

W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) dyrektor lub upoważniona osoba wzywa pogotowie ratunkowe. W przypadku stwierdzenia przez lekarza potrzeby pobytu ucznia w szpitalu, należy zapewnić uczniowi opiekę w drodze do szpitala.

Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.

Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie. Do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy, dyrektor zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.

Jeżeli czynności związanych z zabezpieczeniem miejsca wypadku nie może wykonać dyrektor, wykonuje je upoważniony przez dyrektora pracownik szkoły.

3. Zespół powypadkowy

Dyrektor szkoły powołuje zespół powypadkowy. W jego skład wchodzi z zasady pracownik odpowiedzialny za służby bezpieczeństwo i higienę pracy. Jeżeli w składzie zespołu nie może uczestniczyć pracownik służby BHP, w skład zespołu wchodzi dyrektor szkoły. W składzie zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego, kuratora oświaty lub rady rodziców. Przewodniczącym zespołu jest pracownik odpowiedzialny za BHP w szkole, a jeżeli nie ma go w składzie zespołu – przewodniczącego zespołu spośród pracowników szkoły wyznacza dyrektor.

4. Postępowanie powypadkowe

Zespół powypadkowy:

- przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową
- rozmawia z uczniem (w obecności rodzica lub wychowawcy/pedagoga/psychologa szkolnego) i sporządza protokół przesłuchania

	• rozmawia ze świadkami wypadku i sporządza protokoły przesłuchania; jeżeli świadkami są uczniowie - przesłuchanie odbywa się w obecności wychowawcy lub pedagoga/psychologa szkolnego, a protokół przesłuchania odczytuje się w obecności ucznia - świadka i jego rodziców • uzyskuje pisemne oświadczenie nauczyciela, pod opieką którego uczeń przebywał w czasie, gdy zdarzył się wypadek • uzyskuje opinię lekarską z opisem doznanych obrażeń i określeniem rodzaju wypadku • sporządza protokół powypadkowy nie później niż w ciągu 14 dni od daty uzyskania zawiadomienia o wypadku – protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor szkoły. Przekroczenie 14 dniowego terminu może nastąpić w przypadku, gdy wystąpią uzasadnione przeszkody lub trudności uniemożliwiające sporządzenie protokołu w wyznaczonym terminie. W sprawach spornych rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu. Członek zespołu, który nie zgadza się ze stanowiskiem przewodniczącego, może złożyć zdanie odrębne, które odnotowuje się w protokole powypadkowym. Protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor szkoły. Jeżeli do treści protokołu powypadkowego nie zostały zgłoszone zastrzeżenia przez rodziców ucznia poszkodowanego postępowanie powypadkowe uznaje się za zakończone. Protokół powypadkowy sporządza się w trzech egzemplarzach dla: poszkodowanego, szkoły, która przechowuje go w dokumentacji powypadkowej wypadku ucznia oraz dla organu prowadzącego lub kuratora oświaty (na żądanie). Z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się: poszkodowanego pełnoletniego i rodziców (opiekunów) poszkodowanego małoletniego. Jeżeli poszkodowany pełnoletni zmarł lub nie pozwala mu na to stan zdrowia, z materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się jego rodziców (opiekunów). Protokół powypadkowy doręcza się osobom uprawnionym do zaznajomienia się z materiałami postępowania powypadkowego. 5. Dokumentacja Dyrektor szkoły prowadzi rejestr wypadków. Dyrektor wskazuje prawidłowe zachowania i odstępstwa od niniejszej procedury, informuje o wnioskach i podjętych działaniach profilaktycznych zmierzających do zapobiegania analogicznym wypadkom. Wnioski z pracy zespołu są omawiane na kolejnym posiedzeniu Rady Pedagogicznej.
--	---

V. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POPEŁNIENIA PRZEZ UCZNIA CZYNU KARALNEGO

Zadanie	Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego w szkole na wypadek popełnienia przez ucznia czynu karalnego oraz udzielenie pomocy uczniowi – sprawcy czynu karalnego.
Osoba odpowiedzialna	Dyrektor lub wicedyrektor szkoły, osoba wyznaczona w przypadku nieobecności w/w.

Podstawy uruchomienia działań	Przypadek dotyczy czynów zabronionych przez ustawę o postępowaniu w sprawach nieletnich rozumianych jako przestępstwo, przestępstwo skarbowe albo wykroczenie określone w artykułach: • art. 50a – posiadanie noża, maczety lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu w miejscu publicznym, • art. 51 – zakłócenie spokoju lub porządku publicznego, • art. 69 – umyślne niszczenie, uszkodzanie, usuwanie znaków, • art. 74 – niszczenie, uszkodzanie, usuwanie znaków ostrzegawczych, • art. 76 – rzucanie przedmiotami w pojazd mechaniczny, • art. 85 – samowolne ustawianie, niszczenie, uszkodzanie znaków, • art. 87 – prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu, • art. 119 – kradzież lub przywłaszczenie, • art. 122 – paserstwo czyli nabycie mienia, wiedząc o tym, że pochodzi ono z kradzieży, • art. 124 – niszczenie lub uszkodzanie cudzej rzeczy, • art. 133 – spekulacja biletami, tzw. konik, • art. 143 – utrudnianie lub uniemożliwianie korzystania z urządzeń użytku publicznego.
Sposób postępowania	• Osoba będąca świadkiem/dostrzegła zagrożenie zobowiązania jest do powiadomienia dyrektora szkoły. • Dyrektor szkoły odpowiada za ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia • W przypadku, gdy sprawca jest znany i przebywa na terenie szkoły, wyznaczone przez niego osoby winny zatrzymać i przekazać go dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę. • Dyrektor szkoły winien powiadomić rodziców ucznia o zaistniałym przypadku. • Dyrektor szkoły jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia Policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (np. rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) lub w przypadku, gdy nieletni sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość jest nieznana. Do jego obowiązków należy także zabezpieczenie ewentualnych dowodów lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich Policji.

VI. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU UCZNIĄ BĘDĄCEGO OFIARĄ CZYNU KARALNEGO

Zadanie	Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego w szkole na wypadek zidentyfikowania w szkole ucznia będącego ofiarą czynu karalnego ucznia oraz udzielenie pomocy uczniowi - ofierze czynu karalnego.
Osoba odpowiedzialna	Dyrektor lub wicedyrektor szkoły. W przypadku ich nieobecności – osoba przez nich upoważniona.
Podstawa	Sytuacja, w której uczeń stał się ofiarą czynu karalnego zabronionego przez

uruchomienia działań	ustawę o postępowaniu w sprawach nieletnich.
Sposób postępowania	• Osoba będąca świadkiem, która dostrzegła zagrożenie, winna udzielić ofierze czynu karalnego pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnić jej udzielenie poprzez wezwanie lekarza, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń. Następnie świadek powinien powiadomić o sytuacji dyrektora szkoły. • Obowiązkiem dyrektora szkoły jest niezwłoczne powiadomienie rodziców ucznia - ofiary czynu karalnego. • Następnie dyrektor szkoły winien niezwłocznie wezwać Policję, szczególnie w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia. • W dalszej kolejności ofiara czynu karalnego powinna otrzymać pomoc, wsparcie psychologiczne.

VII. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ŚMIERCI UCZNIA

Zadanie	Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa i wsparcia emocjonalnego.
Osoby odpowiedzialne	Dyrektor lub wicedyrektor szkoły. W przypadku ich nieobecności – osoba przez nich upoważniona.
Sposób postępowania	1. Poinformowanie nauczycieli, wychowawców. Ważne, aby informując uczniów i pracowników szkoły o śmierci ucznia, uszanować wolę rodziny zmarłego w sprawie ilości ujawnianych faktów oraz dostosować przekaz do wiedzy odbiorców. 2. Poinformowanie uczniów na forum klasy. 3. Przekazanie informacji o okolicznościach śmierci – zgodnie z wolą rodziny zmarłego. 4. Stworzenie możliwości uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych, uroczystościach o charakterze „wspominkowym”. 5. W ramach działań naprawczych obserwowanie stanu psychicznego uczniów. Konsultacje z pedagogiem szkolnym psychologiem. W sytuacjach trudnych kierowanie uczniów do szkolnych specjalistów.

VIII. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU CYBERPRZEMOCY

Rodzaj zagrożenia objętego	Cyberprzemoc – przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych, głównie Internetu oraz telefonów komórkowych. Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem
----------------------------	--

procedurą	sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli. Do działań określanych mianem cyberprzemocy wykorzystywane są głównie: poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, serwisy społecznościowe, grupy dyskusyjne, serwisy SMS i MMS
Osoby odpowiedzialne	Dyrektor lub wicedyrektor szkoły, wychowawcy, pedagog szkolny/psycholog
Sposób postępowania	1. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy: Osobą zgłaszającą fakt prześladowania może być poszkodowany uczeń, jego rodzice lub inni uczniowie – świadkowie zdarzenia, nauczyciele. Niezależnie od tego, kto zgłasza przypadek cyberprzemocy, procedura interwencyjna obejmuje: • udzielenie wsparcia ofierze przemocy; • zabezpieczenie dowodów i ustalenie okoliczności zdarzenia; • wyciągnięcie konsekwencji wobec sprawcy przemocy oraz praca nad zmianą postawy ucznia. 2. Ustalenie okoliczności zdarzenia: • Wszystkie przypadki przemocy, a więc także przemocy z wykorzystaniem mediów elektronicznych, powinny zostać właściwie zbadane, zarejestrowane i udokumentowane. Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel niebędący wychowawcą, powinien przekazać informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora. • Pedagog szkolny i dyrektor wspólnie z wychowawcą powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze działania. • Do zadań szkoły należy także ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków. • Należy zadbać o udział nauczyciela informatyki w procedurze interwencyjnej, szczególnie na etapie zabezpieczania dowodów i ustalania tożsamości sprawcy cyberprzemocy. 3. Zabezpieczenie dowodów: • Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil. • Takie zabezpieczenie dowodów nie tylko ułatwi dalsze postępowanie dostawcy usługi (odnalezienie sprawcy, usunięcie szkodliwych treści z serwisu), ale również stanowi materiał, z którym powinny się zapoznać wszystkie zaangażowane w sprawę osoby: dyrektor i pedagog szkolny, rodzice, a wreszcie policja, jeśli doszło do złamania prawa. 4. Identyfikacja sprawcy:

- Szkoła podejmuje działania mające na celu identyfikację sprawcy cyberprzemocy.
- W sytuacji, gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów.
- W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się, ustalić należy bezwzględnie skontaktować się z Policją.

5. Działania wobec sprawcy cyberprzemocy:

W przypadku gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog szkolny powinien podjąć następujące działania.

- a. Przeprowadzenie rozmowy z uczniem, której celem jest ustalenie okoliczności zajścia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej.
- b. Omówienie z uczniem skutków jego postępowania i poinformowanie o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane.
- c. Zobowiązanie sprawcy do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów.
- d. Ustalenie ze sprawcą sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy.
 - Jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy.
 - Nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.
 - Należy powiadomić rodziców sprawcy i omówić z nimi przebiegu zdarzenia, a także zapoznać z materiałem dowodowym i decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka.

6. Zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec sprawcy cyberprzemocy:

Wobec sprawcy cyberprzemocy szkoła stosuje kary zawarte w statucie szkoły, takie same, jak w przypadku każdego rodzaju przemocy. Dodatkowo uczeń-sprawca może mieć np. czasowy zakaz korzystania ze szkolnej pracowni multimedialnej w czasie wolnym lub przynoszenia do szkoły akcesoriów elektronicznych.

Podejmując decyzję o rodzaju kary, należy wziąć pod uwagę:

- rozmiar i rangę szkody – czy materiał został upubliczniony w sposób pozwalający na dotarcie do niego wielu osobom (określa to rozmiar upokorzenia, jakiego doznaje ofiara), czy trudno jest wycofać materiał z sieci itp.;
- czas trwania prześladowania – czy było to długotrwałe działanie, czy pojedynczy incydent;
- świadomość popełnianego czynu – czy działanie było zaplanowane, a sprawca był świadomy, że wyrządza krzywdę koledze (niektóre akty cyberprzemocy popełniane są nieświadomie lub z niewielką świadomością konsekwencji), jak wiele wysiłku włożył w ukrycie swojej tożsamości;
- motywację sprawcy – należy sprawdzić, czy działanie sprawcy nie jest działaniem odwetowym w odpowiedzi na uprzednio doświadczone prześladowanie;
- rodzaj rozpowszechnianego materiału.

7. Działania wobec ofiary cyberprzemocy:

- A. Ofiara cyberprzemocy otrzymuje w szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczną udzieloną przez pedagoga szkolnego, psychologa lub wychowawcę klasy.
- B. W strategii działań pomocowych uczeń-ofiara powinien otrzymać wsparcie psychiczne oraz poradę, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania.
- C. Po zakończeniu interwencji wychowawca wraz z osobą udzielającą pomocy monitorują sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.
- D. Rodzice dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy zostają poinformowani o problemie, podjętych działaniach szkoły i w miarę potrzeb, otrzymują wsparcie i pomoc specjalistów.

8. Ochrona świadków zgłaszających zdarzenie:

- A. Profesjonalną opieką szkoła otacza świadków zdarzenia uczestniczących w ustalaniu przebiegu zajścia.
- B. Osoba, której uczeń zaufał informując o cyberprzemocy, ma obowiązek postępować tak, by swoim zachowaniem i działaniem nie narazić świadka zgłaszającego problem.
- C. Niedopuszczalne jest konfrontowanie świadka ze sprawcą, jako metody wyjaśniania sprawy.
- D. Postępowanie interwencyjne wymaga od wyjaśniającego sprawę dyskrecji i zapewnienia o nieujawnianiu danych osobowych świadka (chyba, że jest to na prośbę policji).

9. Sporządzenie dokumentacji z zajścia:

- A. Pedagog szkolny sporządza notatkę służbową z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Dokument powinien zawierać datę i miejsce rozmowy, personalia osób biorących w niej udział i opis ustalonego przebiegu wydarzeń.
- B. Jeśli rozmowa przebiegała w obecności świadka (np. wychowawcy), powinien on podpisać notatkę po jej sporządzeniu.
- C. Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji pedagogicznej (wydruki, opis itp.).

10. Współpraca szkoły z Policją i Sądem Rodzinnym:

- A. Jeśli rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania, dyrektor szkoły powinien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny, szczególnie jeśli do szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji dziecka.
- B. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami), konsekwencje regulaminowe wobec ucznia, spotkania z pedagogiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów, dyrektor powinien zwrócić się do sądu rodzinnego z wnioskiem o podjęcie odpowiednich środków wynikających z Ustawy o postępowaniu z nieletnimi.
- C. W przypadku szczególnie drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa (np. groźby karalne, propozycje seksualne itp.), dyrektor szkoły zobowiązany

	jest zgłosić te fakty policji i do sądu rodzinnego.
--	---

IX. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU PRÓBY SAMOÓJCZEJ LUB SAMOBÓJSTWA

Zadanie	Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego uczniowi ujawniającemu myśli samobójcze oraz pozostałym uczniom i nauczycielom.
Osoby odpowiedzialne	Procedura postępowania jest uruchamiana przez osobę, która zauważyła przedmiotowe zachowanie lub której je zgłoszono.
Sposób postępowania	1. Każdy pracownik szkoły ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku wystąpienia zachowania autodestrukcyjnego u ucznia; powinien niezwłocznie poinformować o tym psychologa/pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły. W przypadku zaobserwowania na przestrzeni kilku tygodni należy podjąć działania zmierzające do zapewnienia dziecku pomocy. 2. Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych. 1) Dyrektor Szkoły zwołuje zebranie Zespołu ds. interwencji kryzysowych. 2) Zespół ds. interwencji kryzysowych: a) ustala, które z sygnałów ostrzegawczych występują u danego ucznia, b) przeprowadza analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w oparciu o dostępne w szkole informacje, w celu wstępnego ustalenia przyczyn złej kondycji psychicznej ucznia, c) niezwłocznie kontaktuje się z rodzicami w celu przekazania informacji o zagrożeniu oraz podejmuje z nimi współpracę zmierzającą do ustalenia przyczyn zmian w zachowaniu ucznia, d) udziela pierwszego wsparcia rodzinie ucznia oraz wskazuje placówkę, gdzie może ona uzyskać specjalistyczną pomoc, e) ustala z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów w celu monitorowania problemów ucznia. 3. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych). 1) Po uzyskaniu informacji o sytuacji zagrożenia pracownik szkoły nie pozostawia ucznia samego, stara się przeprowadzić go do gabinetu psychologa/pedagoga szkolnego lub w inne ustronne, bezpieczne miejsce. 2) Psycholog/pedagog szkolny - udziela wsparcia emocjonalnego oraz podejmuje próbę zawarcia kontraktu pozostania przy życiu; 3) Pracownik szkoły w dostępny sposób informuje o zaistniałej sytuacji dyrektora/wicedyrektora szkoły.

4) Dyrektor/wicedyrektor szkoły informuje o zagrożeniu rodziców, przekazuje dziecko pod ich opiekę oraz zobowiązuje ich do pilnej konsultacji u właściwego specjalisty.

5) Jeżeli sytuacja tego wymaga dyrektor/wicedyrektor szkoły w celu doprowadzenia do konsultacji specjalistycznej wzywa pogotowie ratunkowe informując dyspozytora o zamiarach ucznia.

6) Jeżeli domniemaną przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia Dyrektor/wicedyrektor szkoły informuje odpowiednie instytucje i przekazuje go pod ich opiekę (np. policji).

7) Dyrektor Szkoły zwołuje zebranie Zespołu ds. interwencji kryzysowych.

8) Zespół ds. interwencji kryzysowych:

a) przeprowadza analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w celu wstępnego ustalenia przyczyn zaistniałego zagrożenia,

b) udziela pierwszego wsparcia rodzinie ucznia oraz wskazuje placówkę, gdzie może ona uzyskać specjalistyczną pomoc,

c) ustala z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów w celu monitorowania sytuacji ucznia po jego powrocie do szkoły.

4. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą.

1) Jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole:

a) wychowawca (nauczyciel, pracownik) wzywa pogotowie ratunkowe informując dyspozytora o rodzaju zdarzenia,

b) wychowawca (nauczyciel, pracownik) udziela pierwszej pomocy przedmedycznej, a następnie w dostępny sposób powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły,

c) dyrektor szkoły powiadamia rodziców o zdarzeniu,

d) dyrektor szkoły zwołuje zebranie Zespołu ds. interwencji kryzysowych,

e) Zespół ds. interwencji kryzysowych lub wskazana przez niego osoba, udziela pierwszego wsparcia rodzinie ucznia oraz wskazuje placówkę, gdzie może ona uzyskać specjalistyczną pomoc,

f) dyrektor Szkoły pod rygorem tajemnicy informuje Radę Pedagogiczną o próbie samobójczej ucznia w celu obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły oraz podjęcia wspólnych działań.

g) Zespół ds. interwencji kryzysowych/konfliktowych planuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną udzielaną innym uczniom szkoły (przede wszystkim grupie klasowej) oraz pracownikom szkoły przez psychologa/pedagoga szkolnego lub specjalistów z PPP.

2) Jeśli próba samobójcza miała miejsce poza terenem szkoły, a rodzic poinformował o tym szkołę:

a) dyrektor szkoły zwołuje zebranie Zespołu ds. interwencji kryzysowych;

b) Zespół ds. interwencji kryzysowych przekazuje rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą,

c) dyrektor szkoły pod rygorem tajemnicy informuje Radę Pedagogiczną o próbie samobójczej ucznia w celu obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły oraz podjęcia wspólnych działań.

d) Zespół ds. interwencji kryzysowych/konfliktowych planuje dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa, atmosfery życzliwości i wsparcia po jego powrocie do szkoły;

e) Zespół ds. interwencji kryzysowych/konfliktowych planuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną udzielaną innym uczniom szkoły (przede wszystkim grupie klasowej) oraz pracownikom szkoły przez psychologa/pedagoga szkolnego lub specjalistów z PPP.

5. Postępowanie w przypadku powrotu ucznia do szkoły po powziętej próbie samobójczej.

1) Przed powrotem do szkoły po powziętej próbie samobójczej konieczne jest dostarczenie przez rodziców ucznia informacji/zaświadczenia od lekarza psychiatry o braku przeciwwskazań do uczenia się dziecka na terenie szkoły w grupie klasowej.

2) Pedagog / psycholog szkolny we współpracy z wychowawcą otaczają ucznia wzmoczoną opieką np. poprzez udzielenie wsparcia w postaci rozmów oraz ustala z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów w celu monitorowania problemów ich dziecka.

3) W przypadku uzyskaniu ze szkoły informacji o zaistnieniu przesłanek mogących świadczyć o pogorszeniu stanu zdrowia ucznia, rodzic ma obowiązek odebrać dziecko ze szkoły i skorzystać z pomocy odpowiedniego specjalisty.

6. W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa dyrektor szkoły informuje o zaistniałej sytuacji organ prowadzący oraz nadzorujący szkołę.

7. W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa wychowawcy klas przekazują wiadomość na forum swoich klas (należy unikać przekazywania informacji na forum szkoły).

8. W komunikacie skierowanym do uczniów należy:

- 1) ograniczyć się do absolutnego minimum,
- 2) unikać sensacyjnego rozgłosu,
- 3) nie wspominać ani nie opisywać metody samobójstwa oraz miejsca, w którym je popełniono,
- 4) unikać gloryfikowania ucznia,
- 5) położyć nacisk na żałobę po śmierci, cierpienie ludzi z najbliższego otoczenia (konsekwencje dla osób, które pozostały),
- 6) przekazać informacje o dostępnej pomocy – lista dostępnych placówek z aktualnymi adresami i numerami telefonów oraz telefonów zaufania.

9. Szkoła ściśle współpracuje z właściwymi instytucjami.

X. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU KRADZIEŻY LUB WYMUSZENIA PIENIĘDZY LUB PRZEDMIOTÓW WARTOŚCIOWYCH

Osoby odpowiedzialne	Za uruchomienie i anulowanie procedury oraz kierowanie koniecznymi działaniami odpowiadają kolejno: dyrektor placówki, w przypadku jego nieobecności wicedyrektor, a w przypadku jego nieobecności pedagog/psycholog szkolny.
Sposób postępowania	1. Kradzież lub wymuszenie przedmiotu znacznej wartości: • Działania mające na celu powstrzymanie i niwelowanie tego zjawiska powinny zostać podjęte bezzwłocznie • Osoba, która wykryła kradzież, winna bezzwłocznie powiadomić dyrektora szkoły • Należy przekazać sprawcę czynu (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) pod opiekę pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły • Należy zabezpieczyć dowody przestępstwa tj. przedmiotów pochodzących z kradzieży lub wymuszenia i przekazanie ich Policji • Należy zażądać, aby uczeń przekazał skradzioną rzecz, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży oraz przekazał inne przedmioty budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną rzeczą - w obecności innej osoby, np. wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, psychologa, dyrektora lub innego pracownika szkoły (należy pamiętać, że pracownik szkoły nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczek ucznia. Może to zrobić tylko Policja. We współpracy z pedagogiem szkolnym należy ustalić okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia • Dyrektor szkoły winien wezwać rodziców (opiekunów prawnych) sprawcy i przeprowadzić rozmowy z uczniem w ich obecności. Należy sporządzić notatkę z tej rozmowy podpisaną przez rodziców • Należy powiadomić Policję. • Sprawca winien dokonać zadośćuczynienia poszkodowanemu w kradzieży. 2. Otrzymanie przez ucznia prawomocnego wyroku ukończenia postępowania karnego • Po otrzymaniu zawiadomienia z sądu o prawomocnym ukończeniu postępowania karnego wobec ucznia dyrektor szkoły niezwłocznie na posiedzeniu Rady Pedagogicznej winien przedstawić treść zawiadomienia. • Rada Pedagogiczna może podjąć decyzję o skreśleniu ucznia z listy uczniów. • Następnie dyrektor szkoły powiadamia o decyzji Rady Pedagogicznej rodziców. • Dyrektor - na podstawie przepisów kodeksu postępowania

	administracyjnego oraz po uzyskaniu opinii samorządu uczniowskiego - wydaje decyzję o skreśleniu ucznia z listy uczniów szkoły.
--	--

Baza adresów i numerów telefonów placówek pomocowych

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lisiej Górze -
tel. 14678 45 68
tel. 14678 46 78 wew. 120
2. Publiczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Tarnowie
tel. 14 627 29 59
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowie
tel. 14 621 56 83
4. Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży
tel. 116 111
5. Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka
tel. 0 800 12 12 12
6. Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży
tel. 14 632 42 81
7. Poradnia Telefoniczna dla Osób w Kryzysie
tel. 116 123
8. Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej Dla Dzieci
i Młodzieży w Lisiej Górze
tel. 690 975 975

Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych opracowano na podstawie:
*BEZPIECZNA SZKOŁA - Procedury reagowania w przypadku wystąpienia wewnętrznych
i zewnętrznych zagrożeń fizycznych w szkole,*
MEN - Ciszewska K., Żyża S., Wspomaganie szkół w zakresie interwencji kryzysowej,
ORE - Materiały edukacyjne Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę.